

39488 - Görevlinin görev başında hediye kabul etmesi ve çocukların bu hediyelerden faydalanması

Soru

Babam memur olarak çalışmaktadır, bazı insanlar ona hediye vermektedirler. Bir dönem o hediyeleri almaktan sakındı ancak tekrar almaya başladı. Ve diyor ki bana veren ile vermeyen arasında ayırım yapmıyorum. Bu davranışa karşı bizim duruşumuz nasıl olmalı? (harçlıklarımız, yemeğimiz, giysimiz, altınımız vs.) Bu tür hediyeler geldiği zaman ondan yiyebilir miyiz?. Bir defasında babam beni hediye verenlerden birisinden zorla elbise almamı sağladı, bu elbiseyi giymem caiz mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Görevinden dolayı babanın hediye alması caiz değildir. Zira Ebu Humeyd radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem bir kişiyi görevlendirdi görevli işini bitirdikten sonra Rasulullah’a şöyle dedi ey Allah’ın Rasulu! Bunlar sizin, diğeri de bana hediye edildi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle dedi: “Sen babanın ve annenin evinde otursaydın bu hediye sana gelir miydi?” Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem namazdan sonra kalkarak kelime-i şهادeti, hamd ve sena getirdikten sonra şöyle dedi: “Görevlendirdiğimiz işçilere neler oluyor da bize gelir derki bu bana hediye edildi. Bu kişi babası ve annesinin evinde otursaydı bir baksın ona böyle bir hediye gelir miydi. Benin nefsim onun elinde olan Allah’a yemin ederim ki kim (zekat) mallardan bir şeyi alırsa kıyamet gününde onu boynunda taşıyarak gelir, aldığı şey bir deve ise onun bir bozlaması olur. Eğer bir inek ise onun bir böğürmesi olur. Eğer keçi ise onun melesi olur. Ben size tebliğ ettim. Ebu Humeyd şöyle dedi: sonra Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem elini kaldırdı ta ki koltuk altı beyazlığını gördük.” Buhari 6636. Muslim 1832

Duruma bakılırsa hediyeler işyerinin hakkıdır. Hediyeleri kendine özel alamaz.

Şeyh İbn Baz rahimehullah şöyle dedi: “Bu hadisten anlaşılan şudur: Devlet işlerinde çalışan bir kişi işiyle alakalı bir konuda hediye alması caiz değildir. Şayet alırsa onu beytul mala koyar. Onu kendine özel olarak alamaz. Çünkü bunu almak kötü işlere sebep olur ve emanete hıyanet etmeye yol açar.. Harem Alimleri fetvaları 655

Ahmet ve Beyhaki Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem’in şöyle dediği rivayet etmişlerdir: “İşçilerin/görevlilerin aldığı hediyeler hıyanettir (haksız kazançtır) Elbani sahih demiştir. Sahihul cami 7021,

Babanın: “Ben veren ile vermeyenin arasında ayırım yapmıyorum” demesi bu işin haramlığın önüne geçmez. Ama vermeyene zarar verirse daha da günah kazanır.

Ayırım yapmadığını söylemesi konusunda bir şüphe var. Çünkü hediyein kalbe bir etkisi var. Nitekim insan fitratına göre kendisine iyilik yapan kişiye sevgi beslemeye meyleder. Bunun üzerine bu hediyeler babanın hediye verenlere daha fazla meyletmesine neden olmaktadır ve hakketmediği hakkı vermesine neden olur. Baban Allah’tan korksun, Özellikle haram olan dünya eşyasından fani olan bu hediyelerden yüz çevirsin. Siz çocukları olarak bu hediyelerden istifade etmeniz caiz değildir. Çünkü haram maldır. Ama helal maaşından biriktirdiğiniz para mübah durumundadır. Onda bir sıkıntı yoktur.

Alman için seni zorladığı elbiseler ise şayet normal fiyatta satın aldığı bir şey ise onu giymende her hangi bir sakınca yoktur. Ama hediye olarak almışsa veya fahiş bir fiyata almışsa onu giyme her şeye rağmen babana nasihat etmeye çalış, haram malın tehlikesini hatırlat. Ve bu konuyu ilim ehlerinden sormasını sağla ki şüpheler yok olsun.

En iyisini Allah bilir.